

Kunnan osan siirto Lempäälän kunnasta Tampereen kaupunkiin

Kunnanhallitus 08.04.2024 § 78

Valmistelija yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa

Tampereen kaupunki ja Lempäälän kunta valmistelivat yhteistyössä Vuoreksen osayleiskaavan 2000-luvun alkuvuosina. Vuoreksen yhteinen osayleiskaava sai lainvoiman 2006. Samassa yhteydessä kunnat sopivat alueen toteuttamisen yhteistyöperiaatteista.

Tampereen kaupunki on asemakaavoittanut Vuoreksen yleiskaavan mukaiset alueet lähes kokonaisuudessaan ja toteuttanut alueen palveluverkon ja infran. Vuoreksessa asuu Tampereen puolella tällä hetkellä n. 6 000 ihmistä. Vuoreksen suunnittelukokonaisuuteen kuulunut Västringinmäen alue, jonne sijoittuu n. 2 000 asukasta, on lähtenyt rakentumaan. Tampereen puolella Vuoreksen alueella on tarkoitus tehdä asemakaavoitusohjelman mukaisesti asemakaavan muutokset sekä Vuoreksen keskustan liikekorttelissa että Ruskontien varren työpaikka-alueella. Muutosten tavoitteena on saada alueet toteuttamiskelpoisiksi muuttuneessa toimintaympäristössä.

Lempäälä on toistaiseksi toteuttanut Vuoreksen yleiskaavan mukaista rakentamista lähinnä Anniston kyläalueen ympäristössä, jonne on tehdyn asemakaavoituksen mukaisesti toteutettu pientalovaltaista asumista.

Tampereen kaupunki ja Lempäälän kunta haluavat yhdessä vauhdittaa Vuoreksen kehittämistä ja ovat ryhtyneet valmistelemaan kuntarajan siirtoa. Suunniteltu kuntarajan siirto koskee liitteenä olevan karttakuvan mukaista aluetta Lempäälän kunnan Ruskontien pohjoispuolella, jota esitetään siirrettäväksi Tampereen kaupungin alueeksi. Alue on kooltaan noin 112 hehtaaria.

Kuntarajan siirtämisellä tavoitellaan eheää ja yhdyskuntarakenteeltaan toimivaa kokonaisuutta Ruskontien pohjoispuolelle, jossa Tampereen kaupungilla on mahdollisuuksia toteuttaa sekä tarjota uuden alueenasukkaille hyvät elinolosuhteet sekä palvelut. Esitetty muutos parantaa siten koko alueen toimintakykyä, elinkeinojen toimintamahdollisuuksia sekä yhdyskuntarakenteen toimivuutta.

Edellä mainittu alue tukeutuu Tampereen Vuoreksen yhdyskuntarakenteeseen ja palveluihin. Alueelle on yleiskaavan mukaisella maankäytöllä toteutettavissa monipuolista asumista n. 3 500 asukkaalla. Maankäyttöratkaisut tarkentuvat tulevissa asemakaavoitusprosesseissa. Uudet asukkaat tukisivat myös Vuoreksen palveluiden kehittymistä ja osaltaan varmistaisivat mm. koulukeskuksen hyvää käyttöastetta tulevaisuudessa. Erikseen voi todeta, että Tampereen puoleiset Vuoreksen isot infra- ja palveluinvestoinnit on jo tehty.

Kuntarajan siirron kohteena oleva alue Lempäälässä on yhä asemakaavoittamatta eikä siellä ole ennestään asutusta. Lempäälän kunta omistaa osaksi Tamperetta liitettäväksi esitetystä alueesta n. 48 ha eli 43 % alueen kokonaispinta-alasta. Mikäli rajansiirtoasia etenee päätöksentekoon ja saa lainvoiman, on Tampereen kaupungin tarkoitus ostaa Lempäälän omistamat alueet raakamaana myöhemmin erikseen määriteltävään raakamaahintaan. Samassa yhteydessä arvioidaan

alueiden aiempi maankäyttö ja mahdolliset vaikutukset. Yksityisomistuksessa olevien alueiden osalta Tampereen on tarkoitus noudattaa mahdollisen rajansiirron jälkeen voimassa olevia maapolitiikan linjauksia.

Kuntarajan siirrossa (toisin sanoen kunnanosan liittämisessä toiseen kuntaan) noudatetaan kuntarakennelakia (1698/2009). Kuntien hakiessa yhdessä kuntarajan siirtoa päättää siirrosta valtiovarainministeriö. Kuntien yhteinen esitys tulee valmistella kunnissa niin yksityiskohtaisesti, että ministeriö voi sen perusteella tehdä päätöksen kuntajaon muutoksesta ilman laajempaa valmistelua.

Ensimmäisessä vaiheessa rajansiirtoprosessissa on kuntien asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista huolehtiminen mukaan lukien kuulutuksen julkaiseminen kuntien virallisissa ilmoituskanavissa. Kuntalaisilla on mahdollisuus tehdä huomautuksia valmistellun aineiston osalta. Tämän jälkeen molempien kuntien valtuustot tekevät kuntien yhteisen esityksen ministeriölle.

Kuntarakennelain mukaan valtiovarainministeriön päätös kuntajaon muuttamisesta on tehtävä ennen muutoksen voimaantuloa edeltävän vuoden kesäkuun loppua. Kuntajaon muutos määrätään tulemaan voimaan kalenterivuoden alusta. Tampereen ja Lempäälän tavoitteena on, että ehdotettu kuntarajan muutos voisi tulla voimaan 1.1.2025. Kuntarajan siirto Tampereen kaupungin kanssa on Lempäälän kannalta perusteltu ja tukee kestävästä kaupunkiseudun kehitystä.

Lisätietoja yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa puh. 050 3839608

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää käynnistää Vuoreksessa suunnitellun kuntarajan siirron valmistelun ja merkitsee aikataulun tiedoksi.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen. Merkittiin pöytäkirjaan, että yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa poistui kokouksesta tämän pykälän päätöksenteon jälkeen klo 18.31.
Tiedoksi	Tampereen kaupunki/Mikko Nurminen ja Virpi Ekholm, yhdyskuntajohtaja

Kunnanhallitus 27.05.2024 § 119

Valmistelija yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa

Tampereen kaupunki ja Lempäälän kunta valmistelivat yhteistyössä Vuoreksen osayleiskaavan 2000-luvun alkuvuosina. Vuoreksen yhteinen osayleiskaava sai lainvoiman 2006. Samassa yhteydessä kunnat sopivat alueen toteuttamisen yhteistyöperiaatteista.

Tampereen kaupunki on asemakaavoittanut Vuoreksen yleiskaavan mukaiset alueet lähes kokonaisuudessaan ja toteuttanut alueen

palveluverkon ja infran. Vuoreksessa asuu Tampereen puolella tällä hetkellä noin 6 000 ihmistä. Vuoreksen suunnittelukokonaisuuteen kuulunut Västringinmäen alue, jonne sijoittuu noin 2 000 asukasta, on lähtenyt rakentumaan. Vuoreksen alueella on tarkoitus tehdä asemakaavoitusohjelman mukaisesti asemakaavan muutokset sekä Vuoreksen keskustan liikekorttelissa että Ruskontien varren työpaikka-alueella. Muutosten tavoitteena on saada alueet toteuttamiskelpoisiksi muuttuneessa toimintaympäristössä.

Lempäälä on toistaiseksi toteuttanut Vuoreksen yleiskaavan mukaista rakentamista lähinnä Anniston kyläalueen ympäristössä, jonne on tehdyn asemakaavoituksen mukaisesti toteutettu pientalovaltaista asumista.

Tampereen kaupunki ja Lempäälän kunta haluavat yhdessä vauhdittaa Vuoreksen kehittämistä ja ovat ryhtyneet valmistelemaan kunnan osan siirtoa (kuntarajan siirtoa). Suunniteltu kuntarajan siirto koskee liitteenä olevan karttakuvan mukaista aluetta Lempäälän kunnan Ruskontien eteläpuolella, jota esitetään siirrettäväksi Tampereen kaupungin alueeksi. Alue on kooltaan noin 112 hehtaaria.

Kuntarajan siirtämisellä tavoitellaan eheää ja yhdyskuntarakenteeltaan toimivaa kokonaisuutta Ruskontien eteläpuolelle, jossa Tampereen kaupungilla on mahdollisuuksia toteuttaa sekä tarjota uuden alueen asukkaille hyvät elinolosuhteet sekä palvelut. Esitetty muutos parantaa siten koko alueen toimintakykyä, elinkeinojen toimintamahdollisuuksia sekä yhdyskuntarakenteen toimivuutta.

Edellä mainittu alue tukeutuu Tampereen Vuoreksen yhdyskuntarakenteeseen ja palveluihin. Alueelle on yleiskaavan mukaisella maankäytöllä toteutettavissa monipuolista asumista n. 3 500 asukkaalle. Maankäyttöratkaisut tarkentuvat tulevaisuuden asemakaavoitusprosesseissa. Uudet asukkaat tukisivat myös Vuoreksen palveluiden kehittymistä ja osaltaan varmistaisivat mm. koulukeskuksen hyvää käyttöastetta tulevaisuudessa. Erikseen voi todeta, että Vuoreksen isot infra- ja palveluinvestoinnit on jo tehty.

Kuntarajan siirron kohteena oleva alue Lempäälässä on yhä asemakaavoittamatta eikä siellä ole ennestään varsinaista asutusta. Väestötietojärjestelmän mukaan alueella asuu yksi henkilö vakinaisesti ja yksi henkilö tilapäisesti (samassa rakennuksessa). Muita rakennuksia ei käytetä vakinaiseen asumiseen. Lempäälän kunta omistaa osaksi Tamperetta liitettäväksi esitetystä alueesta n. 48 ha eli 43 % alueen kokonaispinta-alasta. Kuntarajan siirron tultua valtiovarainministeriössä hyväksytyksi ja päätöksen saatua lainvoiman, on Tampereen kaupungin tarkoitus ostaa Lempäälän omistamat alueet raakamaana myöhemmin erikseen määriteltävään raakamaahintaan. Samassa yhteydessä arvioidaan alueiden aiempi maankäyttö ja mahdolliset vaikutukset. Yksityisomistuksessa olevien alueiden osalta on tarkoitus noudattaa mahdollisen rajansiirron jälkeen voimassa olevia maapolitiikan linjauksia.

Kuntarajan siirrossa noudatetaan kuntarakennelakia (1698/2009). Kuntien hakiessa yhdessä kuntarajan siirtoa päättää siirrosta valtiovarainministeriö. Kuntarakennelain 12 §:n mukaan muutoksen kohteena olevien kuntien yhteisessä esityksessä kunnan osan siirtämisestä toiseen kuntaan on perusteltava kuntajaon muuttamisen tarve ja selvitettävä, miten kuntajaon muuttamisen edellytykset täyttyvät. Kuntien on liitettävä esitykseensä kiinteistörekisterin pitäjän ja Digi- ja väestötietoviraston lausunnot. Esityksen valmistelussa kunkin kunnan velvollisuudesta huolehtia kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista säädetään

kuntalain 5 luvussa ja vaikuttamismahdollisuuksien varaamisesta henkilöille, joiden elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin kunnan osan siirtämisellä toiseen kuntaan voi olla huomattava vaikutus, säädetään hallintolain 41 §:ssä. Kunnanhallituksen on varattava kunnan asukkaille ja muille, jotka katsovat asian koskevan itseään, tilaisuus tehdä huomautus kunnan osan siirtämisestä toiseen kuntaan. Huomautus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun huomautusten tekemistä koskeva kuulutus on kunnassa julkaistu siten kuin kunnalliset ilmoitukset julkaistaan. Kunnanhallitus antaa huomautuksista lausunnon ja tekee valtuustolle ehdotuksen kunnan osan siirtämisestä toiseen kuntaan.

Kunnanhallitus päätti 8.4.2024 § 78, että Vuoreksessa suunnitellun kuntarajan siirron valmistelu käynnistetään ja aikataulu merkittiin tiedoksi. Kunnanhallituksen päätöksen jälkeen esitys rajan siirroksi liiteasiakirjoineen asetettiin nähtäville 15.4.-15.5.2024. Lisäksi 23.4.2024 järjestettiin yleisötilaisuus Vuoreksen koululla, jossa rajansiirtoasiaa esiteltiin. Rajansiirtoesityksestä pyydettiin lisäksi lausunnot kiinteistörekisterin pitäjältä (maanmittauslaitos) ja Digi- ja väestötietovirastolta.

Digi- ja väestötietovirasto on antanut 6.5.2024 lausunnon siirrettäväksi esitettyjen alueiden asukasmäärästä ja kielisuhteista. Maanmittauslaitoksen lausunnossa 15.5.2024 todetaan, että kiinteistörekisterin selvyys ja luotettavuus eivät vaarannu siirrettäessä esitetty alue Lempäälän kunnasta Tampereen kaupunkiin. Lisäksi rajansiirtoesityksestä saatiin Lempäälän kuntaan 6 kpl huomautuksia, joista 5 kpl oli osoitettu yhteisesti molemmille kunnille. Yhden saapuneen huomautuksen osalta varattiin Tampereen kaupungille mahdollisuus antaa lausunto. Vastaavasti Tampereen kaupunki varasi Lempäälän kunnalle mahdollisuuden antaa lausunto kahdesta ainoastaan sille saapuneesta huomautuksesta. Huomautuksissa nostettiin esiin muun muassa huoli Lempäälän ja Tampereen välisen tulevan maakaupan hinnasta ja sen vaikutuksesta yksityisten maanomistajien asemaan; huoli palvelujen järjestämisestä; Tampereen ja Lempäälän yhteisen yleiskaavan toteutumattomuus sekä kyseenalaistettiin, miten Lempäälän kunta hyötyy rajansiirrosta. Huomautukset sekä ehdotus niihin annettavaksi kunnanhallituksen lausunnoksi ovat tämän pykälän liitteenä. Lausunto on laadittu yhteistyössä kuntien kesken kaikkien huomautusten osalta.

Kuntarakennelain mukaan valtiovarainministeriön päätös kuntajaon muuttamisesta on tehtävä ennen muutoksen voimaantuloa edeltävän vuoden kesäkuun loppua. Kuntajaon muutos määrätään tulemaan voimaan kalenterivuoden alusta. Tampereen ja Lempäälän tavoitteena on, että ehdotettu kuntarajan muutos voisi tulla voimaan 1.1.2025.

Tampereen kaupunki ja Lempäälän kunta hakevat kuntarajan siirtoa yhdessä ja kuntien esitykset kuntarajan siirroksi ovat yhteneväiset. Kuntarajan siirto Lempäälän kunnan kanssa on Tampereen kannalta perusteltu ja tukee kestävästä kaupunkikehitystä.

Liitteet

1. Esitys kunnan osan siirroksi (kartta)
2. DVV:n lausunto
3. Maanmittauslaitoksen lausunto
4. Huomautukset (8 kpl)
5. Lausunto huomautuksista

Lisätietoja yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa, puh 050 3839608

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus esittää valtuuston päätettäväksi, että liitteenä oleva esitys Lempäälän kunnan osan siirtämisestä Tampereen kaupunkiin hyväksytään lähetettäväksi valtiovarainministeriölle.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.
Otteet	Valtiovarainministeriö, huomatuksen jättäneet
Tiedoksi	Tampereen kaupunki/kirjaamo

Kunnanvaltuusto 12.06.2024 § 44
309/10.00.00/2024

Päätösehdotus	Kunnanvaltuusto päättää, että liitteenä oleva esitys Lempäälän kunnan osan siirtämisestä Tampereen kaupunkiin hyväksytään lähetettäväksi valtiovarainministeriölle.
Käsittely	<p>Keskustelun kuluessa Tuukka Liuha esitti, että ”Kunnanvaltuusto päättää, että Lempäälän kunnan osan siirtämistä Tampereen kaupunkiin ei hyväksytä.” Keskustelun kuluessa Antti Kiiveri ja Mikko Tappura kannattivat muutosesitystä.</p> <p>Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty pohjaehdotuksesta poikkeava muutosehdotus, jota on kannatettu, joten asiassa tulee äänestää. Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Tuukka Liuhan muutosehdotusta äänestävät EI. Kunnanvaltuusto hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.</p> <p>Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 28 JAA-ääntä (Haapajoki Henri, Havukainen Heikki, Huhtala Anita, Huhtala Pasi, Hytönen Erkki, Hämäläinen Totti, Kairimo Hanna, Kalliomäki Johanna, Korkatti Mika, Kosola Satu, Kuisla Johanna, Lindholm Henri, Nurmela Piia, Palokangas Juho, Petäkoski-Hult Tuula, Päivänen Maria, Rajamäki Minna, Ruottunen Esko, Saikkone Jani, Tolonen Kari, Träskbäck Jocka, Viitanen Mikko, Virolainen Vilma, Virtanen Kari, Rask Virva-Mari, Vanhatalo Milla, Seppänen Tuija ja Holli Vesa), 12 EI-ääntä (Hämäläinen-Ylikahri Maikki, Kiiveri Antti, Kuisma Tapio, Lipsanen Tuomo, Liuha Tuukka, Papinsaari Vesa, Perälä Antti, Tappura Mikko, Kivelä Mikko, Kiiveri Elina, Pohjoismäki Juho ja Niemi Marianne) ja 2 TYHJÄÄ-ääntä (Haapasalmi Anita ja Kanervo Juho).</p> <p>Puheenjohtaja totesi, että äänin 28 – 12 ja 2 tyhjää pohjaehdotus on voittanut äänestyksen ja tulee siten kunnanvaltuuston päätökseksi.</p>
Päätös	<p>Kunnanvaltuusto päätti, että liitteenä oleva esitys Lempäälän kunnan osan siirtämisestä Tampereen kaupunkiin hyväksytään lähetettäväksi valtiovarainministeriölle.</p> <p>Merkittiin pöytäkirjaan, että Tuukka Liuha jätti seuraavan sisältöisen eriyvän mielipiteen: ”Puheessani esitetyin perusteluin tehty päätös on kestävä ja kestämätön. Kunnan pohjoisosassa ja Vuores ympäristöineen ei ole takametsää tai kakkosluokan aluetta, jonka voi antaa muille ja keskittyä muuhun. Sen arvo kunnan elinvoimalle on vähintään samalla tasolla kuin kuntakeskuksen – todellisuudessa suurempikin. Asumisen kysyntä lienee siellä jo ollut kunnan suurinta. Olisi käsittämätöntä, että Lempäälä ei itse</p>

panostaisi sinne lisää asumismahdollisuuksia omille asukkailleen, joiden kaikki lisäarvo tulee meille.

Erittäin kannattavia tulevaisuuden investointeja jäisi meiltä hyödyntämättä ja meillä ei olisi siellä riittävää väestöpohjaa omien palvelujen kehittämisen mahdollistamiseen Anniston ja Vuoreksen alueiden lempääläisille. Ei ole mitään selvyyttä miksi alue ei kehittyisi vahvistamaan Lempäälää osana omaa kuntaa siihen mennessä, kun jossain vuosikymmenen päässä tai pitemmällä oleva juna-asema joskus Sääksjärvelle toteutuu.

Kaavoitettavan alueen todellinen arvo ovat ne mahdollisuudet mitä siihen voi rakentuessa tulla, ei nykytila. Meillä ei ole seuraavan 10 tai 20 vuoden ajalle sitovaa ohjelmaa alueista mihin investoidaan. Varmaa on, että tullaan investoimaan johonkin. Mikä olisi parempi paikka kasvattaa kannattavasti kuntaa kuin huippusijainnin Vuores.

Nyt esityksenä on alueluovutus Tampereelle. Sen kirjoitetut perustelut ovat lyhytnäköiset ohuet ja väkinäiset. Kunta on myös myymässä maansa alueelta Tampereelle hinnalla ja sopimuksella, jota ei ennen tätä rajapäätöstä ole julkistettu, eikä vahvistettu. Pelkän maakaupan voisi käsitellä huomioiden oletettu hinta, sijainti ja tuleva arvon kehitys. Kuitenkin nyt rajaluovutus on jostain syystä käsitelystä ennen kuin sitä seuraavan maakaupan ehdot ovat edes selvinä.

Alueen maaomistajien ja kuntalaisten kuuleminen kyseenalaisti vahvasti ajoituksen sekä valmistelun läpinäkyvyyden. Lausunnoissa ilmeni epätietoisuus, millä ehdoilla heidän maansa kaupataan rajasiirrosta pois kunnasta ja miksi alueen tulevaisuudesta ei haeta yhteistyötä Tampereen sijaan heidän kanssaan.

Nyt ei virallisesti käsitellä kauppaa, vaan rajan siirtoa. Siitä ei oikeasti ole luvassa vastiketta. Siis luopuisimme vastikkeetta tulevienkin sukupolvien puolesta erittäin arvokkaan tulevan asuinalueen verotuloista ja kaikesta muusta lisäarvosta mitä yli 3000 asukkaan alue kuntaan voi tuoda tulevaisuudessa. Jos näillä ei ole väliä, ovat kaikki ”tulevaisuusinvestoinnit” kyseenalaisia.

Alueluovutuksiin ryhtyminen ei ole Lempäälän kehittämistä tai kokonaisedun mukaista ja kannattavaa kunnallemme. Vain muuta vuosi sitten kunta linjasi näin Vesilahden raja-alueen asukkaista lähteneeseen rajasiirtoon. Nyt esitetty lyhytnäköinen alueluovutus Tampereelle on selkeä menetys. Se ei ole kannattavaa tai kunnan pitkäjänteistä kehittämistä eikä tue Lempäälän puolen palvelujen kehittämistä.”

Merkittiin pöytäkirjaan, että Elina Kiiveri ja Antti Kiiveri jättivät seuraavan sisältöisen eriävän mielipiteen: ”Esitämme eriävän mielipiteemme pykälään 44 kunnan osan siirto Lempäälän kunnasta Tampereen kaupunkiin. Tämä päätös ei ole Lempäälän ja sen asukkaiden kannalta järkevää politiikkaa pitkällä aika välillä. Kyseiset alueet tullaan liittämään Tampereeseen ja näin tulevat alueelta kerättävät verotulot tullaan menettämään.”

Otteet

Valtiovarainministeriö, huomatuksen jättäneet

Tiedoksi

Tampereen kaupunki/kirjaamo